

บทที่ 2

การตลาดของใบยาสูบพันธุ์เบอร์เลย์

โครงสร้างการตลาด

1. วิถีการตลาดของใบยาสูบพันธุ์เบอร์เลย์

ใบยาสูบพันธุ์เบอร์เลย์ถูกคนจะมีวิถีการตลาดเหมือนกับใบยาสูบพันธุ์เบอร์เลย์
ฤดูปกติ คือเกษตรกรจะจำหน่ายใบยาสูบที่มีลักษณะเป็นใบยาแห้งเท่านั้น ซึ่งต่างจากใบยาสูบ
พันธุ์เวอร์จิเนียส่วนใหญ่จะจำหน่ายในรูปใบยาสด เนื่องจากใบยาสูบพันธุ์เบอร์เลย์มีลักษณะการ
บ่มให้แห้งโดยวิธีบ่มด้วยอากาศ (Air-cured) ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ไม่ยาก ลงทุนต่ำ และ
เกษตรกรสามารถทำได้เอง ในขณะที่ใบยาสูบพันธุ์เวอร์จิเนียเป็นใบยาที่ต้องบ่มด้วยไอร้อน
(Flue-cured) ซึ่งการบ่มวิธีนี้มีขั้นตอนที่ค่อนข้างซับซ้อนต้องใช้ความชำนาญ ประสบการณ์และ
ลงทุนสูง ทำให้เกษตรกรที่ปลูกยาสูบพันธุ์เวอร์จิเนียมักจำหน่ายใบยาสดให้กับโรงบ่มอีกต่อหนึ่ง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้รับซื้อใบยาสูบพันธุ์เบอร์เลย์สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่ม คือ

ก. สำนักงานไร่ยาสูบ สำนักงานไร่ยาสูบเป็น หน่วยงานหนึ่งของโรงงาน
ยาสูบ กระทรวงการคลัง สำนักงานไร่ยาสูบมีหน้าที่หลักคือ รับซื้อใบยาแห้งจากเกษตรกรที่
อยู่ในเขตส่งเสริมของสำนักงานนั้น ๆ โดยมีสถานีใบยาทำหน้าที่เป็นสาขารับซื้อใบยาแห้งจาก
เกษตรกรตามปริมาณที่เกษตรกรได้รับโควตาจากสำนักงานไร่ยาสูบ โควตาที่กำหนดขึ้นนั้น
จะเป็นส่วนหนึ่งของการทำสัญญาผูกพันระหว่างเกษตรกร กับ สำนักงานไร่ยาสูบที่เรียกว่า
Contract farming โดยมีการตกลงกันล่วงหน้าเป็นลายลักษณ์อักษรทั้งด้านปริมาณ คุณภาพ

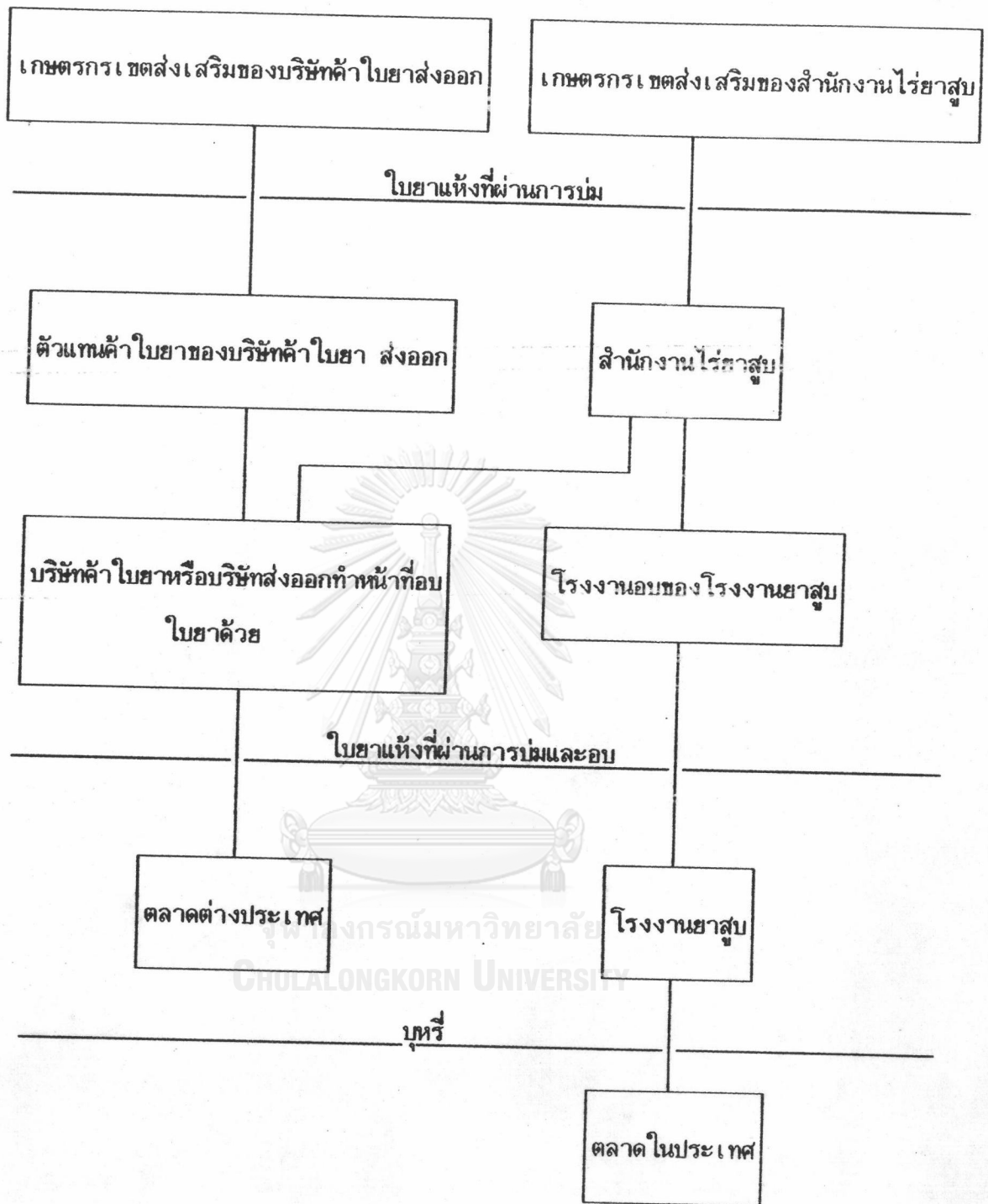
และราคาซื้อขายใบยาสูบ จากนั้นสำนักงานไร่ยาสูบจะรวบรวมส่งใบยาแห้งไปให้กับโรงอบของโรงงานยาสูบ ซึ่งตั้งอยู่ที่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ ใบยาแห้งที่ผ่านการอบจะถูกส่งไปผลิตบุหรี่จำหน่ายในประเทศ และถ้ามีใบยาแห้งเหลือจากการผลิตบุรียก็จะจำหน่ายให้กับบริษัทส่งออกเพื่อส่งไปจำหน่ายในตลาดต่างประเทศ

ข. บริษัทค้าใบยาหรือบริษัทส่งออก บริษัทจะส่งตัวแทนไปรับซื้อใบยาแห้งจากเกษตรกรที่อยู่ในเขตส่งเสริมของบริษัท คือ บริษัทจะทำสัญญาการรับซื้อกับเกษตรกรที่เรียกว่า Contract farming คล้ายคลึงกับสัญญาที่เกษตรกรมีกับสำนักงานไร่ยาสูบแต่เงื่อนไขรายละเอียดจะแตกต่างกันไปบ้างเช่น วิธีการรับชำระเงิน ระดับราคาซื้อขาย เป็นต้น บริษัทค้าใบยา หรือบริษัทส่งออกส่วนใหญ่จะมีโรงอบใบยาแห้งเป็นของตนเอง ดังนั้นเมื่อรับซื้อใบยาแห้งจากเกษตรกรมาแล้วก็จะนำมาอบและส่งไปจำหน่ายยังตลาดต่างประเทศ

2. ผู้ส่งออกใบยาสูบพันธุ์เบอร์เลย์ของไทย

ผู้ส่งออกใบยาสูบของไทยจะเป็นบริษัทเอกชน ซึ่งส่วนใหญ่มีโรงอบใบยาแห้งของตนเอง มีระบบการผลิตที่ครบวงจร และมีข้าราชการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องหรือร่วมลงทุนกับบรรษัทค้าใบยาสูบระหว่างประเทศ (International Tobacco Leaf Dealers) สำหรับบริษัทผู้ค้าใบยาสูบพันธุ์เบอร์เลย์ที่สำคัญ ได้แก่ บริษัทใบคำ จำกัด มีส่วนแบ่งตลาดประมาณร้อยละ 30 รองลงมาคือ บริษัทไซแอมโทแบคโค เอ็กซ์พอร์ต คอร์ปอเรชั่น จำกัด มีส่วนแบ่งร้อยละ 23 บริษัททุนศึกเมืองราย จำกัด มีส่วนแบ่งร้อยละ 14 และบริษัทแพนไซแอมโทแบคโค จำกัด มีส่วนแบ่งร้อยละ 13 เป็นต้น แต่สำหรับผู้ส่งออกใบยาสูบพันธุ์เบอร์เลย์ฤดูฝนที่มากที่สุดในปัจจุบัน คือ บริษัทไซแอมโทแบคโค เอ็กซ์พอร์ต คอร์ปอเรชั่น จำกัด เนื่องจากบริษัทฯ เป็นผู้ริเริ่ม และส่งเสริมอย่างจริงจังให้เกษตรกรเพาะปลูกยาสูบพันธุ์เบอร์เลย์ฤดูฝนตั้งแต่นั้นปี พ.ศ. 2524

แผนภูมิที่ 2.1 วิธีการตลาดของใบยาสูบพันธุ์เบอร์เลย์

ที่มา : สุธาดา วราภรณ์ และเฉลิมพร รังคะวิภา รายงานภาวะเศรษฐกิจ
 อุตสาหกรรมใบยาสูบ. ศูนย์พัฒนาเศรษฐกิจอุตสาหกรรม, สำนักงานกระทรวงอุตสาหกรรม
 กรกฎาคม 2528 (42)

3. ประเทศคู่ค้าใบยาสูบของไทย

ประเทศไทยได้มีการส่งออกใบยาสูบไปจำหน่ายยังต่างประเทศ นับเป็นเวลา
กว่า 30 ปีแล้ว จากตารางที่ 3 ได้สรุปปริมาณส่งออกใบยาสูบของไทยในช่วงปี 2527 -
2530 จำแนกตามประเทศคู่ค้าที่สำคัญ สามารถแบ่งตลาดใบยาสูบไทยในต่างประเทศ ออก
เป็น 3 ตลาดใหญ่ ๆ คือ ตลาดสหรัฐอเมริกา ตลาดยุโรป ตลาดเอเชียและอื่น ๆ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตารางที่ 3 ปริมาณส่งออกใบยาสูบทุกชนิดของไทยในช่วง ปี 2527-2530 แยกตาม
ประเทศคู่ค้าที่สำคัญ

หน่วย: เมตริกตัน

ประเทศ	2527	2528	2529	2530	2527-2530	ร้อยละ
สหรัฐอเมริกา	7,278	5,564	7,348	4,460	24,650	19.3
สหราชอาณาจักร	3,213	2,134	2,033	4,986	12,366	9.7
เยอรมันตะวันตก	4,137	4,651	4,149	3,943	16,880	13.2
เบลเยียม	3,870	3,275	2,160	2,498	11,803	9.2
เนเธอร์แลนด์	2,514	1,788	1,111	1,107	6,520	5.1
ฝรั่งเศส	661	582	316	300	1,859	1.4
โปรตุเกส	178	198	279	354	1,009	0.8
ออสเตรเลีย	509	137	310	154	1,310	1.0
นอร์เวย์	181	240	286	102	809	0.6
สวีเดน	317	249	191	433	1,190	0.9
ฟินแลนด์	-	59	139	119	317	0.2
ญี่ปุ่น	1,300	1,310	1,326	1,308	5,244	4.1
ไต้หวัน	250	250	250	250	1,000	0.8
สาธารณรัฐ						
ประชาชนจีน	4,455	2,689	1,987	2,396	11,527	9.0
อินโดนีเซีย	1,624	1,465	1,501	1,276	5,866	4.6
อื่น ๆ	4,537	8,451	8,737	3,505	25,230	19.8
รวม	35,024	33,042	32,323	27,191	127,580	100.0

ที่มา : วารสารยาสูบ ปีที่ 2 ฉบับที่ 12 (ธันวาคม 2530) กระทรวงการคลัง

ก. ตลาดสหรัฐอเมริกา แม้ว่าสหรัฐอเมริกา จะปลูกยาได้เองแต่เนื่องจาก
จากผลผลิตที่ได้ เป็นใบยาที่มีคุณภาพสูงและราคาแพง ทำให้สหรัฐอเมริกา ยังมีความต้องการ
ใบยาคุณภาพกลาง ๆ ไม่มีรสชาติมาใช้เป็นส่วนผสมในการผลิตบุหรี่ เพื่อให้ต้นทุนการผลิตต่ำ
ลง ดังนั้นสหรัฐอเมริกา จึงกลายเป็นทั้งประเทศผู้ผลิต ผู้ส่งออก และผู้นำเข้าใบยาที่สำคัญ
ของโลก

ในช่วงปี พ.ศ. 2527-2530 ปริมาณการส่งออกใบยาสูบของไทยไปยังตลาด
สหรัฐอเมริกามีสัดส่วนสูงสุดคือ ประมาณร้อยละ 19.3 ของการส่งออกยาสูบทั้งหมด โดยใบยา
ที่ส่งออกส่วนใหญ่เป็นพันธุ์เบอร์เลย์ ในขณะที่เดียวกันไทยก็นำเข้าใบยาสูบพันธุ์เวอร์จิเนียจาก
สหรัฐอเมริกาคิดเป็นปริมาณกว่าร้อยละ 90 ของปริมาณนำเข้าใบยาทั้งหมด

เป็นที่น่าสังเกตว่า ปริมาณการนำเข้าใบยาสูบไทยของสหรัฐอเมริกา มักจะไม่ค่อย
คงที่ทั้งนี้ขึ้นกับผลผลิตและสต็อกใบยาคงเหลือในแต่ละปีเป็นสำคัญ

ข. ตลาดยุโรป กลุ่มประชาคมเศรษฐกิจยุโรปนั้นเป็นตลาดประจำตลาด
เดียวของใบยาสูบไทยนับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ไทยส่งออกใบยาไปยังตลาดนี้ประมาณร้อยละ 39.5 ของปริมาณการส่งออกทั้งหมด
ลักษณะการซื้อของกลุ่มนี้ส่วนใหญ่เป็นพันธุ์เวอร์จิเนีย โดยเน้นเรื่องคุณภาพของสินค้าเป็นหลัก
(ต้องการใบยาที่มีปริมาณนิโคตินต่ำ ไม่เกินร้อยละ 1.5) โดยต้องการใบยาที่มีคุณภาพกลาง ๆ
ไปจนถึงคุณภาพดี แต่ส่วนใหญ่แล้วมักจะสั่งซื้อใบยาคุณภาพปานกลางจากไทย และสั่งซื้อใบยา
คุณภาพสูงจากสหรัฐอเมริกา อย่างไรก็ตามขณะนี้ประชาชนในประเทศกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจ
ยุโรปได้หันมานิยมสูบบุหรี่รสอเมริกันกันมากขึ้น ซึ่งต้องใช้ใบยาสูบพันธุ์เบอร์เลย์เป็นส่วนผสมใน
การผลิตบุหรี่ จึงคาดว่าตลาดกลุ่มนี้อาจจะนำเข้าใบยาสูบพันธุ์เบอร์เลย์จากไทยเพิ่มขึ้นบ้าง

ตลาดที่สำคัญในกลุ่มนี้ ได้แก่ สหราชอาณาจักร เยอรมันตะวันตก เบลเยียมและ
เนเธอร์แลนด์

ค. กลุ่มตลาดเอเชีย และอื่น ๆ เป็นตลาดที่ไม่ค่อยให้ความสำคัญกับคุณภาพ
ของใบยาเท่าไรนัก และมักต้องการใบยาที่มีลักษณะคละกันไป และมีรสชาติในตัวเอง ยกเว้น
ประเทศญี่ปุ่นซึ่ง (มีสัดส่วนการนำเข้าเฉลี่ยประมาณร้อยละ 4.2 ของการส่งออกใบยาสูบไทย)
ต้องการนำเข้าใบยาสูบเวอร์จิเนียชนิดคุณภาพดีจากไทยเพื่อผลิตบุหรี่ยี่ห้อหรือบุหรี่ยี่ห้อสำหรับผู้หญิง

ตลาดที่มีความสำคัญในกลุ่มนี้ ได้แก่ สาธารณรัฐประชาชนจีน, อินโดนีเซีย
และญี่ปุ่น

4. การกำหนดราคาซื้อขายใบยาสูบ

ก. การกำหนดราคาโดยกรมสรรพสามิต ในแต่ละฤดูการผลิต กรม
สรรพสามิต กระทรวงการคลัง จะเป็นผู้กำหนดราคาจำหน่ายใบยาสดและใบยาแห้งแต่ละพันธุ์
โดยกำหนดราคาขั้นต่ำไว้เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการซื้อขายของผู้เฒ่า บริษัทค้าใบยาและบริษัท

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้ส่งออก ฤดูการผลิต 2525/26-2530/31 ราคาขั้นต่ำที่กำหนดยังคงใช้ราคาที่กำหนดไว้ใน
ฤดูการผลิต 2524/25 ตามประกาศกรมสรรพสามิตฉบับที่ 2/2524 เรื่องการกำหนดราคา
รับซื้อใบยาลงวันที่ 20 พฤศจิกายน 2524 ดังนี้ คือ

ใบยาพันธุ์เวอร์จิเนีย

- ใบยาสด ราคาขั้นต่ำกิโลกรัมละ 0.80 บาท ราคาขั้นสูงไม่กำหนด
- ใบยาแห้ง ราคาขั้นต่ำกิโลกรัมละ 10.00 บาท ราคาขั้นสูงไม่กำหนด

ใบยาแห้งพันธุ์เบอร์เลย์ ราคาขั้นต่ำกิโลกรัมละ 13.00 บาท ราคาขั้นสูงไม่กำหนด

ใบยาแห้งพันธุ์เตอร์กีช ราคาขั้นต่ำกิโลกรัมละ 10.00 บาท ราคาขั้นสูงไม่กำหนด

ข. การกำหนดราคาโดยโรงงานยาสูบ การกำหนดราคาโดยโรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง จะเป็นการกำหนดราคารับซื้อล่วงหน้าใบยาสด และใบยาแห้งแต่ละพันธุ์ที่โรงงานยาสูบจะเป็นผู้รับซื้อไว้เอง ซึ่งราคารับซื้อที่กำหนดนี้ ได้พิจารณาจากข้อมูลต่าง ๆ ประกอบกัน เช่น แผนการผลิตและจำหน่ายบุหรี่ จำนวนใบยาสูบคงเหลือ ราคารับซื้อใบยาสูบของปีก่อน เป็นต้น

ค. การกำหนดราคาโดยบริษัทเอกชนผู้ค้าใบยาสูบ ราคารับซื้อที่บริษัทเอกชนผู้ค้าใบยาสูบกำหนดขึ้น อาจจะแตกต่างกันบ้างในแต่ละราย แต่จะต้องไม่ต่ำกว่าราคาขั้นต่ำที่กำหนดโดยกรมสรรพสามิต (หัวข้อ ก.) ราคารับซื้อของบริษัทเอกชนในแต่ละปีจะมีความสัมพันธ์และเปลี่ยนแปลงไปตามอุปสงค์และอุปทานของตลาดใบยาสูบโลกเป็นสำคัญ

ง. การกำหนดชั้นมาตรฐาน (Standard Grades) ของใบยาสูบพันธุ์เบอร์เลย์ การกำหนดชั้น หรือเกรดใบยาเป็นสิ่งที่สมมติขึ้น เพื่อให้เป็นตัวกำหนดระดับองค์ประกอบของคุณภาพใบยาสูบ และเพื่อความสะดวกในการกำหนดราคาตามเกรดหรือคุณภาพของใบยาสูบนั้น ๆ

1.) การกำหนดชั้นมาตรฐานใบยาสูบพันธุ์เบอร์เลย์โดยโรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง โรงงานยาสูบได้กำหนดชั้นมาตรฐานในการรับซื้อไว้ 29 ชั้น โดยกำหนดเป็นเครื่องหมายชั้น ซึ่งประกอบด้วยสัญลักษณ์ 3 ตัว เพื่อแสดงถึง หมู่ คุณภาพ และสีของใบยาสูบตามลำดับ ดังรายละเอียด

- หมู่ของใบยาสูบกำหนดไว้ดังนี้ คือ T : ยายอด B :
 ยากกลางต้นส่วนบน C : ยากกลางต้นส่วนล่าง X : ยาดิน และ SA SB : ยาร่วง

- คุณภาพ กำหนดไว้ดังนี้ คือ 1 : คุณภาพที่ 1 (คุณภาพดี)
 2 : คุณภาพที่ 2 (คุณภาพปานกลาง) 3 : คุณภาพที่ 3 (คุณภาพต่ำ)

- สี กำหนดไว้ดังนี้ คือ L : สีเนื้อ F : สีน้ำตาล
 D : สีน้ำตาลแก่ K : สีคละ และ G : สีเขียว

ตัวอย่างเช่น ใบยา C1L หมายถึง ใบยากกลางต้นส่วนล่าง
 คุณภาพที่ 1 สีเนื้อ เป็นต้น

2.) การกำหนดขึ้นมาตรฐานใบยาสูบพันธุ์เบอร์เลย์ โดยบริษัทเอกชน
 ผู้ค้าใบยาสูบ การซื้อขายใบยาสูบของบริษัทต่าง ๆ นั้น แต่ละบริษัทจะเป็นผู้กำหนดขึ้นใบยาโดย
 กำหนดเป็นเครื่องหมายขึ้นของใบยาสูบ ประกอบด้วยสัญลักษณ์ 2-3 ตัว คล้ายคลึงกับขึ้นใบยา
 ที่โรงงานยาสูบกำหนด ซึ่งตัวอักษรตัวแรกจะแสดงถึงหมู่ใบยาสูบ เช่น B : ใบยายอด
 C : ใบยากกลางต้น X : ยาดิน แต่ตัวอักษรที่แสดงถึงคุณภาพและสีของใบยาสูบนั้น แต่ละ
 บริษัทจะกำหนดขึ้นตามความสะดวก ในการซื้อขายใบยาแต่ละครั้งแตกต่างกันนี้กรมสรรพสามิต
 ได้ดำเนินการให้แต่ละบริษัทที่ได้รับอนุญาตให้ซื้อใบยาแห่ง กำหนดขึ้นใบยาและราคาใบยาแต่ละ
 ขึ้นแล้วแจ้งให้กรมสรรพสามิตทราบก่อนถึงฤดูกาลซื้อขายใบยาสูบในแต่ละปี เพื่อขจัดปัญหาข้อ
 ขัดแย้งเรื่องขึ้นหรือเกรดใบยา และราคาใบยาระหว่างบริษัทกับเกษตรกรหรือผู้เฒ่า ที่อาจเกิด
 ขึ้นได้ในช่วงการซื้อขายใบยา

ภาวะการค้าใบยาสูบปี 2530 และปี2531

1. ภาวะการค้าใบยาสูบของโลก

ใบยาสูบเป็นสินค้าเกษตรกรรมที่ต่างจากสินค้าประเภทอื่น ๆ เนื่องจากเป็นสินค้าที่ไม่จัดว่าจำเป็นต่อการดำรงชีวิต และเกือบทั่วโลกเชื่อว่ายาสูบเป็นอันตรายต่อสุขภาพ ด้วยเหตุนี้ภาวะการค้าใบยาสูบ และบุหรี่จึงมิได้ขึ้นอยู่กับภาวะเศรษฐกิจ แม้ว่าภาวะเศรษฐกิจของโลกจะเริ่มคลี่คลายไปในทางที่ดีมาตั้งแต่ต้นปี 2530 แล้วก็ตามแต่มิได้ทำให้การค้าใบยาสูบกระเตื้องขึ้นมาได้เลย ในช่วงปี 2530 ปริมาณการนำเข้าใบยาสูบทุกชนิดของโลกลดลงจากปี 2529 ร้อยละ 3 (ตารางที่ 4 ปริมาณนำเข้าของโลก)

ตารางที่ 4 ปริมาณการนำเข้าใยสาบของโลก (รายประเทศ) ปี พ.ศ.2527-2530

หน่วย : เมตริกตัน

ประเทศ	2527	2528	2529	2530
สหรัฐอเมริกา	212,956	202,132	206,623	200,000
เยอรมันตะวันตก	150,308	187,252	167,899	163,000
สหราชอาณาจักร	130,894	120,235	101,214	105,000
ญี่ปุ่น	69,700	70,000	66,300	68,500
เนเธอร์แลนด์	75,141	82,051	79,587	79,000
อินโดนีเซีย	13,475	10,346	9,825	8,800
ฝรั่งเศส	37,078	41,316	42,594	42,000
สวีเดน	11,940	13,438	9,855	9,800
เดนมาร์ก	15,558	16,716	17,914	18,500
อิตาลี	45,000	33,324	37,896	38,000
เบลเยียม	37,628	37,627	39,993	39,577
ไต้หวัน	11,519	15,730	12,882	14,913
ไทย	8,607	9,009	9,288	3,374
ประเทศอื่น ๆ	532,562	532,159	530,151	501,827
รวม	1,364,659	1,386,345	1,352,049	1,309,291
% เปลี่ยนแปลง	-	2.0	-2.0	-3.0

ที่มา : วารสารสาบ ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 (มกราคม 2531) กระทรวงการคลัง

และคาดว่าจะยังคงลดลงอีกในปี 2531 ทั้งนี้เนื่องจากสินค้าใยสาสูบเป็นสินค้าที่กำลังถูกต่อต้านในหลายประเทศทั่วโลกในรูปแบบนโยบายของรัฐโดยการขึ้นอัตราภาษีศุลกากร ในส่วนอื่น ๆ เช่น การจำกัดสถานที่สูบบุหรี่ การออกคำเตือนด้านสุขภาพ การห้ามโฆษณาบุหรี่ และการจำกัดการนำเข้าผลิตภัณฑ์ยาสูบ เป็นต้น นอกจากนี้ภาวะการขาดอำนาจในการซื้อของผู้บริโภคจากปัญหาการว่างงานในหลาย ๆ ประเทศเหล่านี้เป็นปัจจัยที่ทำให้ภาวะการบริโภคยาสูบมีแนวโน้มลดลงในหลายประเทศ อันได้แก่ สหรัฐอเมริกา เยอรมันตะวันตก สหราชอาณาจักร ญี่ปุ่น และประเทศในแถบยุโรปอีกหลายประเทศ

2. ภาวะการค้าใยสาสูบของประเทศไทย

ก. ความต้องการใช้ในประเทศของใยสาสูบที่ผลิตได้ในประเทศ โรงงานยาสูบเป็นผู้ริเริ่มใยสาสูบในประเทศเพียงรายเดียวที่นำไปใช้ผลิตบุหรี่ เพื่อจำหน่ายในประเทศ ดังนั้นความต้องการใช้ใยสาสูบของโรงงานยาสูบจึงเป็นความต้องการใช้ใยสาสูบทั้งหมดภายในประเทศ

ในปี 2530 ปริมาณใยสาสูบที่โรงงานยาสูบรับซื้อ เท่ากับ 27,237 เมตริกตัน (ตารางที่ 5) เพิ่มขึ้นจากปี 2529 ถึง 15.3% จากการที่ทางโรงงานยาสูบหันมาใช้ใยสาสูบที่ผลิตได้ภายในประเทศมากขึ้น

ตารางที่ 5 ปริมาณการผลิต ปริมาณที่โรงงานยาสูบรับซื้อภายในประเทศ และที่ขอ
อนุญาตนำเข้าจากต่างประเทศ ปริมาณที่ขออนุญาตส่งออก และสต็อก
ใบยาสูบทุกชนิด ปี 2526-2530

หน่วย : เมตริกตัน

รายการ	2526	2527	2528	2529	2530
การผลิต					
ปริมาณ	83,834	68,928	63,824	52,191	55,287
% เพิ่ม, ลดจาก ปีก่อน	0.59	-17.78	-7.40	-16.66	5.93
โรงงานยาสูบรับซื้อ					
ปริมาณ	24,514	23,394	23,981	23,615	27,237
% เพิ่ม, ลดจาก ปีก่อน	-1.17	-4.57	2.51	-1.53	15.38
การขออนุญาตนำเข้า					
ปริมาณ	6,842	8,607	9,009	9,288	3,374 ^{1/}
% เพิ่ม, ลดจาก ปีก่อน	49.71	25.80	4.67	3.10	-63.67
การขออนุญาตส่งออก					
ปริมาณ	38,946	35,024	33,042	32,322	26,777 ^{2/}
% เพิ่ม, ลดจาก ปีก่อน	-0.48	-10.07	-5.66	-2.18	-17.16

ตารางที่ 5 (ต่อ)

หน่วย : เมตริกตัน

รายการ	2526	2527	2528	2529	2530
ใบยาสูบของบริษัทส่ง					
ออก ณ สิ้นปี	20,374	20,597	23,123	21,495	27,284 ^{3/}

ที่มา : วารสารยาสูบ กองการยาสูบ กรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง
ฉบับที่ 12 เดือน ธันวาคม 2530 ปีที่ 2

หมายเหตุ : 1. ปริมาณใบยาสูบที่ขออนุญาตนำเข้าตั้งแต่ ม.ค.-มิ.ย. 2530
2. ปริมาณใบยาสูบที่ส่งออกตั้งแต่ ม.ค.-พ.ย. 2530
3. ใบยาสูบที่เหลืออยู่ในมือของบริษัทผู้ส่งออก สํารวจ ณ
30 มิ.ย. 2530

ข. การนำเข้าใบยาสูบ การนำเข้าโดยตรงของผู้ใช้ คือ โรงงานยาสูบ ซึ่งเป็นเพียงรายเดียวที่นำเข้าใบยาจากต่างประเทศ เพื่อนำไปใช้ผลิตบุหรี่ เพื่อจำหน่ายในประเทศ

การนำเข้าใบยาสูบทุกชนิดในช่วงระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2525-2529) มีการนำเข้าโดยเฉลี่ยประมาณปีละ 8,486 เมตริกตัน และมูลค่าเฉลี่ยประมาณปีละ 1,142.7 ล้านบาท มูลค่าการนำเข้าใบยาสูบทุกชนิดเริ่มชะลอลงตั้งแต่นั้นเนื่องจากใบยาสูบของไทยสามารถปรับปรุงคุณภาพขึ้นจนมีมาตรฐานใกล้เคียงกับใบยาต่างประเทศและใช้ทดแทนกันได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะพันธุ์เตอร์กิชไม่มีการนำเข้าเลยในช่วงปี 2530 (ตารางที่ 6) และคาดว่า จะไม่มีการนำเข้าใบยาสูบพันธุ์เตอร์กิชในปีต่อ ๆ ไป ส่วนใบยาสูบพันธุ์เวอร์จิเนีย และเบอร์เลย์ ปัจจุบันโรงงานยาสูบกำลังทดลองปรับปรุงคุณภาพซึ่งประสบความสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ คาดว่าในอนาคตคงมีการใช้ใบยาสูบที่ผลิตได้ในประเทศทุกชนิดซึ่งมีคุณภาพดี ทดแทนการนำเข้าใบยาสูบจากต่างประเทศได้ต่อไป

ค. ปริมาณส่งออก ประมาณร้อยละ 40 ของผลผลิตใบยาสูบในประเทศจะถูกส่งออกไปจำหน่ายยังตลาดต่างประเทศ โดยส่งไปจำหน่ายยังกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจยุโรปมากที่สุด รองลงมาคือ สหรัฐอเมริกาและประเทศแถบเอเชีย ตามลำดับ ทั้งนี้เป็นที่น่าสังเกตว่าปริมาณส่งออกใบยาสูบของไทยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2526-2530)^{1/} มีแนวโน้มทรงตัว หรือลดลงมาตลอด เนื่องจากภาวะในตลาดโลกซบเซาและผู้ส่งออกไทยต้องเผชิญกับภาวะการแข่งขันกับผู้ผลิตรายใหม่ ๆ

¹ จากวารสารยาสูบ กองการยาสูบ กรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง ฉบับที่ 1 ปีที่ 3 หน้า 35-47

โดยเฉลี่ยแล้ว ไทยส่งออกใบยาสูบไปยังตลาดต่างประเทศประมาณปีละ 33,000 เมตริกตัน มูลค่าประมาณปีละ 1,500 ล้านบาท

ง. มูลค่าความต้องการใบยาสูบที่ผลิตได้ในประเทศ ผลจากการที่ภาวะความต้องการทั้งในประเทศและต่างประเทศตกต่ำลงในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาประกอบกับเกษตรกรมีสต็อกใบยาอยู่เกินความต้องการ ทำให้ราคาใบยาสูบที่โรงงานยาสูบรับซื้อต่ำลง มูลค่าความต้องการในประเทศจึงมีแนวโน้มลดลงในปี 2530 มูลค่าความต้องการรวม เท่ากับ 26.34 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อนหน้าร้อยละ 27.0 อันเป็นผลจากราคารับซื้อในประเทศตกต่ำลง ประกอบกับปริมาณส่งออกลดลง สำหรับปี 2531 ปรากฏว่ามูลค่าความต้องการรวมจะสูงขึ้นเล็กน้อยจากราคาทั้งในประเทศและการส่งออกกระเตื้องขึ้น

ภาวะการค้าใบยาสูบพันธุ์เบอร์เลย์ฤดูฝน

สำหรับใบยาสูบพันธุ์เบอร์เลย์ฤดูฝนแล้วจัดเป็นใบยาชนิดเดียวที่ยังคงมีการผลิตและรับซื้อเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และคาดว่าจะขยายตัวมากขึ้นอีกในอนาคต (ตารางที่ 7)

จากการที่ตลาดในต่างประเทศมีความต้องการใบยาคุณภาพดี ประกอบกับตลาดใบยาสูบชนิดอื่นมีขบเซามาตลอดในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ทำให้รัฐบาลหันมาส่งเสริมการปลูกยาสูบชนิดนี้มากขึ้น ในปี การเพาะปลูก 2529/2530 (ตารางที่ 7) ปริมาณที่ผลิตใบยาสูบพันธุ์เบอร์เลย์ฤดูฝน (ซึ่งเท่ากับปริมาณที่เกษตรกรผลิตได้จริงทั้งหมด) เพิ่มขึ้นจากฤดูการผลิต 2528/2529 ถึงร้อยละ 515 (จาก 202,410 ก.ก. เป็น 1,244,833 ก.ก) ซึ่งปริมาณดังกล่าวก็ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาดในต่างประเทศ และในปี 2530/2531 ซึ่งการผลิตใบยาแห้งได้สิ้นสุดลงเมื่อเดือนมีนาคม 2531 ปริมาณผลิตยังคงเพิ่มขึ้นในอัตราสูง คือ ร้อยละ 109.2 จากการที่ปริมาณการผลิตและปริมาณการรับซื้อมีแนวโน้มสูงขึ้นมาตลอดส่งผลให้มูลค่าตลาดใบยาสูบพันธุ์เบอร์เลย์ฤดูฝนสูงถึง 31.2 ล้านบาท ในปี 2529/2530 และได้

เพิ่มขึ้นอีกกว่าเท่าตัวเป็น 72.5 ล้านบาท ปี 2530/2531 โดยเฉพาะอย่างยิ่งในจังหวัด เพชรบูรณ์ซึ่งเป็นแหล่งปลูกที่สำคัญมีปริมาณผลิตและรับซื้อสูงถึง 2,535,320 ก.ก. ในปี 2530/2531 (ตารางที่ 8)

กล่าวโดยสรุป ถึงแม้ว่าตลาดส่งออกใบยาสูบโดยรวมของประเทศไทยจะมีแนวโน้มซบเซาลงเนื่องจากประสบปัญหาภาวะการแข่งขันสูงในตลาดต่างประเทศ ประกอบกับคุณภาพของใบยาสูบของไทยส่วนใหญ่ยังจัดอยู่ในเกณฑ์ต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับใบยาสูบของต่างประเทศ อย่างไรก็ตาม สำหรับใบยาสูบพันธุ์เบอร์เลย์ฤดูฝนแล้ว จัดเป็นใบยาคุณภาพดี สามารถแข่งขันกับใบยาสูบของต่างประเทศได้ ตลาดส่งออกใบยาสูบพันธุ์เบอร์เลย์ฤดูฝนจึงจัดเป็นตลาดใบยาชนิดเดียวในปัจจุบันที่ยังคงมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องและคาดว่าจะขยายตัวเพิ่มขึ้นอีกในอนาคต ดังจะเห็นได้จากปริมาณรับซื้อที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างมากในช่วง 2527 - 2530 ที่ผ่านมา แต่ก็ยังคงไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาด นอกจากนี้ใบยาสูบพันธุ์เบอร์เลย์ฤดูฝนยังสามารถทดแทนการนำเข้าใบยาสูบพันธุ์เบอร์เลย์จากต่างประเทศ เนื่องจากมีคุณภาพทัดเทียมกัน และในอนาคตคาดว่าจะเมื่อการปลูกยาสูบพันธุ์เบอร์เลย์ฤดูฝนได้แพร่หลายมากขึ้นแล้ว ประเทศไทยจะสามารถประหยัดเงินตราต่างประเทศจากการลดการนำเข้ายาสูบพันธุ์เบอร์เลย์ได้อีกจำนวนมาก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตารางที่ 6 ปริมาณใบยาสูบที่ขออนุญาตนำเข้าและส่งออกของประเทศไทย
(รายพันซ์) ปี 2527-2530

หน่วย : เมตริกตัน

การขออนุญาตนำเข้า และส่งออก (รายพันซ์)	2527	2528	2529	2530
<u>การขออนุญาตนำเข้า</u>				
พันซ์เวอร์จิเนีย	4,985	5,073	5,179	2,545 ^{1/}
พันซ์เบอร์เลย์	3,107	3,162	3,602	829
พันซ์เตอร์กิช	515	775	507	-
รวม	8,607	9,009	9,288	3,374
<u>การขออนุญาตส่งออก</u>				
พันซ์เวอร์จิเนีย	20,208	19,879	16,347	16,773 ^{2/}
พันซ์เบอร์เลย์	7,236	6,956	7,654	4,255
พันซ์เตอร์กิช	3,194	1,863	3,362	2,258
ก้าน เสนและผงใบยา	4,368	4,343	4,959	3,491
รวม	35,024	33,042	32,322	26,777

ที่มา : วารสารยาสูบ ฝ่ายใบอนุญาตและภาษี กองการยาสูบ กรมสรรพสามิต
กระทรวงการคลัง เดือน มกราคม 2530

หมายเหตุ : 1. ปริมาณใบยาสูบที่ขออนุญาตนำเข้า ตั้งแต่ ม.ค.-มิ.ย. 2530
2. ปริมาณใบยาสูบที่ขออนุญาตส่งออกตั้งแต่ ม.ค.-พ.ย. 2530

ตารางที่ 7 ปริมาณการผลิตและรับซื้อใบยาสูบพันธุ์เบอร์เลย์รุ่นฤดูฝน ช่วงปี 2526/2527
ถึง 2530/2531

ปีการเพาะปลูก	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
	(ก.ก.)	(ก.ก.)	(%)	(บาท/ก.ก.)	(บาท)
2526/2527	60,000	33,155	55.26	25.18	834,840
2527/2528	324,400	43,233	13.32	20.96	906,160
2528/2529	480,150	202,410	42.15	21.67	1,386,220
2529/2530	1,244,833	1,244,833	100.00	25.05	31,183,060
2530/2531	4,258,950	2,604,147	61.41	27.85	72,525,490

- หมายเหตุ : (1) เป้าหมายผลผลิตประมาณการ
(2) ปริมาณรับซื้อ (ปริมาณผลิตจริง-ปริมาณผลิตที่เสียหาย)
(3) (ปริมาณรับซื้อ/เป้าหมาย)X 100
(4) ราคาเฉลี่ย
(5) มูลค่า เท่ากับ (2) คูณ (4)

ที่มา : วารสารยาสูบ ปีที่ 3 ฉบับที่ 4 เมษายน 2531

กองการยาสูบ กรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง

ตารางที่ 8 สรุปผลการรับซื้อใบยาแห้งพันธุ์เบอร์เล่ย์รุ่นฤดูฝน ปี 2530/2531 แยกราย
จังหวัด

จังหวัด	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
	(ก.ก.)	(ก.ก.)	(%)	(บาท/ก.ก.)	(บาท)
เพชรบูรณ์	3,602,650	2,535,320	70.37	27.85	70,608,660
อุตรดิตถ์	566,600	55,306	9.76	27.93	1,544,700
สุโขทัย	80,000	13,521	16.88	28.43	384,400
พิษณุโลก	9,600	ไม่มีการซื้อขายใบยาแห้ง			
รวม	4,258,950	2,604,147	61.14	27.85	72,525,490

หมายเหตุ : (1) เป้าหมายผลผลิตประมาณการ

(2) ปริมาณรับซื้อ (ปริมาณผลผลิตจริง-ปริมาณผลิตที่เสียหาย)

(3) $(\text{ปริมาณรับซื้อ} / \text{เป้าหมาย}) \times 100$

(4) ราคาเฉลี่ย

(5) มูลค่า เท่ากับ (2) คูณ (4)

ที่มา : วารสารชาสูบ ปีที่ 3 ฉบับที่ 4 เมษายน 2531

กองการชาสูบ กรมสรรพสามิต